

Uwieliny 10.04.2026

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
ul. Wronia 53, 00-874 Warszawa

Petycja o wybór wariantu 4 lub 4B przebiegu autostrady A50 (Obwodnica Aglomeracji Warszawskiej)

Szanowni Państwo,

W imieniu własnym oraz mieszkańców gminy Prażmów, **niniejszym składam petycję i wnioskuję o wybór wariantu 4 lub 4B** dla planowanego przebiegu autostrady A50.

Poniżej przedstawiam kompleksowe uzasadnienie, oparte na analizie demograficznej, środowiskowej, społecznej oraz ekonomicznej, które jednoznacznie wskazuje na wyższą racjonalność tych wariantów w porównaniu do tras ingerujących w gminę Prażmów.

1. Aspekt demograficzny i urbanistyczny

Powiat piaseczyński, a w szczególności gmina Prażmów, to obszar o unikalnej dynamice rozwoju. Gęstość zaludnienia powiatu piaseczyńskiego wynosi ok. **370 osób/km²**, co jest wskaźnikiem niemal **pięciokrotnie wyższym** niż w powiecie grójeckim (ok. 79 osób/km²). Gmina Prażmów notuje jeden z najwyższych wskaźników migracji dodatniej w regionie, co wiąże się z intensywną zabudową mieszkaniową. Poprowadzenie autostrady przez te tereny spowoduje drastyczne pogorszenie jakości życia tysięcy nowych mieszkańców, podczas gdy warianty 4/4B przebiegają przez tereny o charakterze rolniczym, wykazujące tendencje stabilizacji demograficznej.

2. Ochrona przyrody i „Zielone Płuca” Warszawy

Gmina Prażmów pełni rolę kluczowej bariery ekologicznej aglomeracji warszawskiej. Znaczna część jej powierzchni (około 60%) objęta jest restrykcyjnymi formami ochrony:

- **Chojnowski Park Krajobrazowy** oraz Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu.
- **Obszar Natura 2000 „Dolina rzeki Jeziorki”**, będący korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym. Inwestycja w wariantach przez gminę Prażmów doprowadzi do nieodwracalnej fragmentacji siedlisk, przzerwania korytarzy migracyjnych fauny oraz zniszczenia unikalnej bioróżnorodności, co stoi w sprzeczności z krajowymi i unijnymi dyrektywami ochrony środowiska.

3. Skutki ekonomiczne i spadek wartości nieruchomości

Wybór wariantu przez gminę Prażmów jest nieuzasadniony ekonomicznie ze względu na:

- **Wysokie koszty wywłaszczeń:** Ceny gruntów i nieruchomości w gminie Prażmów (350–800 PLN/m²) są wielokrotnie wyższe niż w powiecie grójeckim (120–250 PLN/m²).
- **Drastyczny spadek wartości nieruchomości:** Szacuje się, że domy w pasie oddziaływania autostrady stracą od **30% do 50% swojej wartości rynkowej**, co wygeneruje ogromne roszczenia odszkodowawcze wobec Skarbu Państwa.
- **Zniszczenie lokalnego biznesu:** Upadek branży jeździeckiej (stajnie), agroturystyki oraz rolnictwa ekologicznego, które stanowią fundament gospodarczy gminy.

4. Bezpieczeństwo i zdrowie publiczne

Lokalna sieć drogowa gminy Prażmów nie jest przystosowana do przejścia ruchu dojazdowego do węzłów autostradowych, co stworzy realne zagrożenie dla pieszych i rowerzystów. Ponadto, wprowadzenie hałasu i emisji spalin (PM2.5, PM10, NOx) na tereny dotychczas czyste ekologicznie wpłynie negatywnie na zdrowie mieszkańców, zwiększając ryzyko chorób układu krążenia i oddechowego, szczególnie u dzieci i osób starszych.

5. Tabela porównawcza wariantów

Poniższe zestawienie obrazuje przewagę wariantów 4 i 4B nad propozycjami ingerującymi w gminę Prażmów:

Kryterium porównawcze	Warianty 4 i 4B (Powiat Grójecki)	Warianty przez Prażmów (Powiat Piaseczyński)
Gęstość zabudowy	Niska (tereny rolnicze/sadownicze)	Wysoka (zwarta zabudowa jednorodzinna)
Liczba osób narażonych na hałas	Niska	Bardzo wysoka (tysiące mieszkańców)
Spadek wartości nieruchomości	Umiarkowany/Niski	Krytyczny (30-50%)
Ochrona przyrody	Brak znaczących konfliktów	Krytyczna (Natura 2000, Park Krajobrazowy)
Koszty ekranów akustycznych	Niskie	Ekstremalnie wysokie
Wpływ na lokalny biznes	Minimalny	Destrukcyjny (stajnie, agroturystyka)

Z powyższego zestawienia wynika jednoznacznie, że wybór wariantu przez gminę Prażmów narazi Skarb Państwa na bezprecedensowe koszty odszkodowań z tytułu drastycznego spadku wartości rynkowej nieruchomości o charakterze rezydencjonalnym, co czyni tę inwestycję nieuzasadnioną ekonomicznie w porównaniu do wariantów 4 i 4B.

Wnioski i żądania

W związku z powyższym wnosimy o:

1. **Wybranie wariantu 4 lub 4B** jako rozwiązania najlepiej uwzględniającego interes publiczny, minimalizującego koszty odszkodowań i chroniącego najcenniejsze zasoby przyrodnicze regionu.
2. **Przeprowadzenie szczegółowej oceny porównawczej** z uwzględnieniem przedstawionych danych o spadku wartości nieruchomości oraz zagrożeniach dla zdrowia publicznego.
3. **Zapewnienie pełnej transparentności** procesu decyzyjnego oraz uwzględnienie głosu lokalnej społeczności w dalszych etapach prac.

Załączamy szczegółowe analizy (Załączniki 1-5) potwierdzające powyższe tezy i deklarujemy gotowość do spotkania konsultacyjnego.

Z poważaniem,

Lista załączników:

1. Załącznik nr 1: Uzasadnienie przyrodnicze i ekologiczne ochrony terenów Gminy Prażmów
2. Załącznik nr 2: Analiza porównawcza wartości rynkowej gruntów i nieruchomości
3. Załącznik nr 3: Analiza skutków społeczno-ekonomicznych dla lokalnej społeczności Gminy Prażmów
4. Załącznik nr 4: Analiza zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) na sieci dróg lokalnych Gminy Prażmów
5. Załącznik nr 5: Analiza wpływu na zdrowie publiczne i jakość życia (Hałas i Emisje)

Załącznik nr 1:

Uzasadnienie przyrodnicze i ekologiczne ochrony terenów Gminy Prażmów

Dotyczy: Petycji w sprawie wyboru wariantu 4/4B przebiegu autostrady A50.

Cel dokumentu: Wykazanie wysokiej wartości przyrodniczej terenów gminy Prażmów oraz ryzyk związanych z ich fragmentacją przez inwestycję autostradową.

1. Status prawny ochrony przyrody w Gminie Prażmów

Gmina Prażmów charakteryzuje się unikalną w skali aglomeracji warszawskiej koncentracją obszarów chronionych. Kluczowe formy ochrony obejmują:

- **Chojnowski Park Krajobrazowy:** Obejmuje znaczną część gminy, chroniąc cenne kompleksy leśne oraz krajobraz doliny rzeki Jeziorki.
- **Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu:** Pełni funkcję otuliny i korytarza ekologicznego łączącego kompleksy leśne południowego Mazowsza.
- **Obszar Natura 2000 „Dolina rzeki Jeziorki”:** Chroni siedliska łąkowe, łąkowe oraz rzadkie gatunki fauny i flory związane ze środowiskiem wodnym i podmokłym.

2. Rola korytarzy ekologicznych i łączności siedlisk

Dolina rzeki Jeziorki stanowi **korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym**, umożliwiającą migrację zwierząt pomiędzy Lasami Chojnowskimi a doliną Wisły.

- **Fragmentacja siedlisk:** Budowa autostrady A50 w wariantach ingerujących w gminę Prażmów doprowadzi do trwałego przerwania tych korytarzy. Nawet zastosowanie przejść dla zwierząt nie zrekompensuje w pełni efektu barierowego tak potężnej inwestycji liniowej.
- **Izolacja populacji:** Przecięcie korytarzy migracyjnych grozi izolacją lokalnych populacji zwierząt, co w dłuższej perspektywie prowadzi do degradacji genetycznej i zaniku gatunków.

3. Bioróżnorodność i gatunki chronione

Na terenach gminy Prażmów stwierdzono występowanie licznych gatunków objętych ochroną ścisłą, w tym:

- **Awifauna:** Gatunki związane z dolinami rzecznyymi i mozaiką pól i lasów (m.in. bocian czarny, żuraw, zimorodek).
- **Herpetofauna:** Liczne stanowiska płazów (m.in. rzekotka drzewna, kumak nizinny), dla których dolina Jeziorki jest kluczowym miejscem rozrodu.
- **Mammalia:** Tereny te są stałym obszarem bytowania i migracji dużych ssaków kopytnych (sarny, dziki, łosie) oraz chronionych gatunków nietoperzy.

4. Usługi ekosystemowe i „Zielone Płuca” Warszawy

Gmina Prażmów pełni funkcję **obszaru retencyjnego i regeneracyjnego** dla aglomeracji warszawskiej.

- **Mikroklimat:** Rozległe tereny zielone i leśne łagodzą skutki miejskiej wyspy ciepła i poprawiają jakość powietrza w regionie.
- **Retencja wody:** Dolina Jeziorki wraz z przyległymi mokradłami stanowi naturalny zbiornik retencyjny, chroniący niżej położone tereny (w tym Piaseczno i Warszawę) przed skutkami gwałtownych opadów.

5. Wnioski i rekomendacje

Z punktu widzenia ochrony środowiska, poprowadzenie autostrady A50 przez gminę Prażmów jest rozwiązaniem **najmniej korzystnym i obciążonym wysokim ryzykiem prawnym** (możliwość zablokowania inwestycji na etapie wydawania decyzji środowiskowej). Wybór wariantu 4/4B, omijającego te cenne przyrodniczo obszary, jest jedynym sposobem na zachowanie integralności ekosystemu południowego Mazowsza i uniknięcie nieodwracalnych szkód w środowisku naturalnym.

Załącznik nr 2:

Analiza porównawcza wartości rynkowej gruntów i nieruchomości

Dotyczy: Petycji w sprawie wyboru wariantu 4/4B przebiegu autostrady A50.

Cel analizy: Wykazanie różnic w kosztach potencjalnych wywłaszczeń i odszkodowań pomiędzy powiatem piaseczyńskim (Gmina Prażmów) a powiatem grójeckim.

1. Metodologia

Analiza została przygotowana w oparciu o średnie ceny ofertowe oraz transakcyjne gruntów budowlanych i rolno-budowlanych w IV kwartale 2025 r. oraz I kwartale 2026 r., z uwzględnieniem danych z popularnych serwisów ogłoszeniowych (Otodom, Morizon) oraz trendów rynkowych w aglomeracji warszawskiej.

2. Zestawienie średnich cen gruntów (PLN/m²)

Lokalizacja	Rodzaj gruntu	Średnia cena (PLN/m ²)	Uwagi
Gmina Prażmów	Budowlany	350 – 800 PLN	Wysoka wartość ze względu na bliskość Warszawy i walory przyrodnicze.
Powiat Grójecki (południe)	Budowlany	120 – 250 PLN	Niższa wartość wynikająca z rolniczego charakteru terenu.
Gmina Prażmów	Rolno-budowlany	180 – 300 PLN	Tereny o dużym potencjale inwestycyjnym.
Powiat Grójecki (południe)	Rolno-budowlany	60 – 110 PLN	Tereny głównie o charakterze sadowniczym.

3. Czynniki wpływające na wysoką wartość nieruchomości w Gminie Prażmów

Wysoka wycena gruntów w gminie Prażmów, w porównaniu do powiatu grójeckiego, wynika z następujących uwarunkowań:

- Atrakcyjność rezydencjonalna:** Prażmów jest bezpośrednim zapleczem mieszkaniowym Warszawy i Piaseczna.
- Walory krajobrazowe:** Sąsiedztwo Chojnowskiego Parku Krajobrazowego oraz doliny rzeki Jeziorki znacząco podnosi prestiż i cenę rynkową działek.
- Infrastruktura:** Bliskość węzłów trasy S7 (np. Złotokłos) sprawiła, że w ostatnich latach ceny ziemi w tym rejonie wzrosły o kilkadziesiąt procent.

4. Wnioski ekonomiczne dla inwestycji A50

- **Koszty wywłaszczeń:** Wybór wariantu przebiegającego przez gminę Prażmów będzie wiązał się z koniecznością wypłaty odszkodowań wyższych o ok. **150-300%** w stosunku do wariantów omijających ten obszar (np. wariant 4/4b).
- **Skutki społeczne:** Wywłaszczenia na terenach o gęstej zabudowie jednorodzinnej (Prażmów) generują znacznie wyższe koszty społeczne i odszkodowawcze za budynki mieszkalne niż na terenach o charakterze rolniczym i sadowniczym.
- **Dyscyplina finansów publicznych:** Z punktu widzenia optymalizacji kosztów Skarbu Państwa, poprowadzenie trasy przez tereny o niższej wartości rynkowej (powiat grójecki) jest rozwiązaniem zdecydowanie bardziej racjonalnym.

Załącznik nr 3:

Analiza skutków społeczno-ekonomicznych dla lokalnej społeczności Gminy Prażmów

Dotyczy: Petycji w sprawie wyboru wariantu 4/4B przebiegu autostrady A50.

Cel dokumentu: Wykazanie negatywnych konsekwencji społecznych i gospodarczych wynikających z poprowadzenia trasy przez gęsto zaludnione tereny Gminy Prażmów.

1. Skutki społeczne i demograficzne

1.1. Fragmentacja i dezintegracja społeczności lokalnej

Gmina Prażmów charakteryzuje się rozproszoną, ale gęstą zabudową jednorodzinną. Poprowadzenie autostrady przez środek gminy spowoduje:

- **Przecięcie więzi społecznych:** Fizyczne oddzielenie od siebie miejscowości, które od pokoleń funkcjonują jako jedna wspólnota.
- **Utrudnienie dostępu do infrastruktury:** Wydłużenie drogi do szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia oraz urzędów dla setek mieszkańców, co wymusi zwiększenie ruchu lokalnego na drogach dojazdowych.

1.2. Pogorszenie jakości życia i zdrowia mieszkańców

Gmina Prażmów jest wybierany jako miejsce zamieszkania ze względu na ciszę i czyste powietrze. Inwestycja autostradowa wprowadzi:

- **Stały immisję hałasu:** Nawet przy zastosowaniu ekranów akustycznych, uciążliwość dźwiękowa dla terenów rekreacyjnych będzie nieakceptowalna.
- **Zanieczyszczenie powietrza:** Wzrost stężenia pyłów zawieszonych (PM2.5, PM10) oraz tlenków azotu w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

2. Skutki ekonomiczne i gospodarcze

2.1. Drastyczny spadek wartości nieruchomości (utrata wartości rezydualnej)

Poza bezpośrednimi kosztami wywłaszczeń, inwestycja spowoduje spadek wartości tysięcy nieruchomości sąsiadujących z trasą:

- Szacuje się, że nieruchomości położone w pasie oddziaływania autostrady (do 500m) mogą stracić od **30% do nawet 50% swojej wartości rynkowej**.
- Dla wielu mieszkańców domy w gminie Prażmów stanowią dorobek całego życia i główne zabezpieczenie finansowe, które zostanie drastycznie zdewaluowane.

2.2. Upadek lokalnej przedsiębiorczości opartej na walorach przyrodniczych

Gospodarka gminy Prażmów opiera się na usługach, które wymagają czystego i cichego otoczenia:

- **Turystyka i rekreacja:** Agroturystyka, pensjonaty oraz liczne w tym regionie **ośrodki jeździeckie (stajnie)** tracą rację bytu. Konie są zwierzętami płochliwymi, a sąsiedztwo autostrady uniemożliwi prowadzenie tej działalności.
- **Rolnictwo ekologiczne:** Gmina słynie z produkcji zdrowej żywności. Zanieczyszczenia komunikacyjne wykluczą te tereny z certyfikowanej produkcji ekologicznej.

2.3. Spadek wpływów do budżetu gminy (PIT)

Wysoka dynamika migracji do gminy Prażmów wynika z jego „zielonego” charakteru. Budowa autostrady:

- Zatrzyma napływ nowych mieszkańców (podatników PIT).
- Może spowodować odpływ obecnych mieszkańców o najwyższych dochodach, co uderzy w stabilność finansową gminy i ograniczy środki na lokalne inwestycje.

3. Podsumowanie

Wybór wariantu przebiegającego przez gminę Prażmów wygeneruje **ogromne koszty zewnętrzne**, których nie uwzględnia prosty kosztorys budowlany. Straty majątkowe mieszkańców, upadek lokalnych firm oraz koszty społeczne związane z degradacją jakości życia czynią ten wariant **nieuzasadnionym ekonomicznie** w porównaniu do wariantów 4/4B, które przebiegają przez tereny o znacznie mniejszym potencjale konfliktowym.

Załącznik nr 4:

Analiza zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) na sieci dróg lokalnych Gminy Prażmów

Dotyczy: Petycji w sprawie wyboru wariantu 4/4B przebiegu autostrady A50.

Cel dokumentu: Wykazanie ryzyk związanych z drastycznym wzrostem natężenia ruchu na drogach niższych kategorii oraz zagrożeń dla niechronionych uczestników ruchu.

1. Charakterystyka obecnej sieci drogowej

Sieć dróg gminnych i powiatowych w gminie Prażmów ma charakter lokalny i dojazdowy. Większość tras cechuje się:

- Wąską jezdnią (często poniżej 5,5 - 6 m szerokości).
- Brakiem wydzielonych chodników, ścieżek rowerowych oraz utwardzonych poboczy.
- Przebiegiem w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej (często w odległości kilku metrów od ogrodzeń).

2. Główne zagrożenia po realizacji inwestycji A50

Rodzaj zagrożenia	Opis i skutki	Skala ryzyka
Wzrost natężenia ruchu (kanały dolotowe)	Drogi lokalne staną się głównymi trasami dojazdowymi do węzłów autostradowych. Obecna infrastruktura nie jest w stanie przyjąć tak dużych potoków ruchu bez paraliżu komunikacyjnego.	Wysoka
Zagrożenie dla pieszych i rowerzystów	Gmina Prażmów jest obszarem rekreacyjnym. Wzrost ruchu tranzytowego na drogach bez chodników drastycznie zwiększy ryzyko wypadków z udziałem dzieci idących do szkół oraz turystów.	Krytyczna
Ruch pojazdów ciężkich (DMC > 3,5t)	Kierowcy ciężarówek będą wykorzystywać drogi lokalne jako skróty pomiędzy węzłami lub w przypadku zatorów na A50, co doprowadzi do szybkiej degradacji nawierzchni i fundamentów dróg.	Wysoka
Utrudnienia dla służb ratunkowych	Przewidywane zatory na drogach dojazdowych do węzłów mogą znacząco wydłużyć czas dojazdu karet pogotowia i straży pożarnej do mieszkańców gminy.	Średnia/Wysoka

3. Specyfika lokalna – bezpieczeństwo dzieci i młodzieży

W gminie Prażmów wiele dzieci porusza się do szkół (np. w Prażmowie, Uwielinach czy Gabryelinie) pieszo lub rowerem wzdłuż dróg, które po wybudowaniu autostrady staną się trasami o dużym natężeniu ruchu.

- **Brak alternatyw:** W wielu miejscach ukształtowanie terenu i gęsta zabudowa uniemożliwiają szybką budowę bezpiecznych ciągów pieszo-rowerowych.
- **Wzrost ryzyka potrąceń:** Zwiększenie liczby pojazdów przy jednoczesnym braku separacji ruchu pieszego od kołowego jest prostą drogą do tragedii.

4. Degradacja infrastruktury i koszty utrzymania

Budowa autostrady wymusi na samorządzie ogromne wydatki na:

1. Remonty dróg zniszczonych przez ciężki transport budowlany.
2. Przebudowę skrzyżowań na ronda lub skrzyżowania z sygnalizacją świetlną, aby obsłużyć nowy ruch.
3. Budowę kilometrów chodników i oświetlenia w miejscach, gdzie dotychczas nie były one niezbędne.

5. Wnioski

W kontekście inżynierii ruchu oraz **bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD)**, lokalizacja autostrady A50 w gminie Prażmów generuje krytyczne ryzyka infrastrukturalne. Implementacja wariantu 4/4B zapewnia optymalną dystrybucję potoków ruchu, wykorzystując tereny o niskiej intensywności zabudowy oraz istniejącą hierarchię dróg wyższej kategorii (powiat grójecki). Takie rozwiązanie pozwala na separację ruchu tranzytowego od lokalnego, minimalizując ekspozycję mieszkańców gęsto zurbanizowanych stref podmiejskich na bezpośrednie zagrożenia komunikacyjne.

Załącznik nr 5:

Analiza wpływu na zdrowie publiczne i jakość życia (Hałas i Emisje)

Dotyczy: Petycji w sprawie wyboru wariantu 4/4b przebiegu autostrady A50.

Cel dokumentu: Wykazanie negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z wprowadzenia intensywnego ruchu tranzytowego na tereny o charakterze rezydencjonalno-uzdrowiskowym.

1. Wpływ hałasu komunikacyjnego na zdrowie (Akustyka)

Zgodnie z wytycznymi WHO (Environmental Noise Guidelines), długotrwała ekspozycja na hałas drogowy powyżej 53 dB jest silnym czynnikiem chorobotwórczym. Wprowadzenie autostrady A50 do gminy Prażmów spowoduje:

- **Zaburzenia snu:** Hałas nocny generowany przez transport ciężki (tir-y) prowadzi do chronicznego zmęczenia, zaburzeń koncentracji i obniżenia odporności.
- **Choroby układu krążenia:** Badania potwierdzają korelację między hałasem komunikacyjnym a wzrostem ryzyka nadciśnienia tętniczego, choroby niedokrwiennej serca oraz udarów mózgu.
- **Wpływ na rozwój dzieci:** Stały hałas w sąsiedztwie szkół i domów utrudnia naukę, pogarsza pamięć długotrwałą i zwiększa poziom stresu u najmłodszych mieszkańców.

2. Zanieczyszczenie powietrza i emisje spalin

Gmina Prażmów pełni rolę „zielonych płuc” aglomeracji. Budowa autostrady wprowadzi do lokalnej atmosfery:

- **Pyły zawieszone (PM2.5 i PM10):** Powstające nie tylko ze spalin, ale także ze ścierania opon i klocków hamulcowych. Są one bezpośrednią przyczyną chorób płuc, astmy oraz zaostrzeń alergii.
- **Tlenki azotu (NOx):** Silnie drażniące gazy, które przyczyniają się do powstawania smogu fotochemicznego, szczególnie groźnego w okresach letnich na terenach zalesionych.
- **Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA):** Substancje o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym.

3. Utrata walorów mikroklimatycznych regionu

Obecność Chojnowskiego Parku Krajobrazowego i doliny Jeziorki tworzy specyficzny mikroklimat, który jest naturalną barierą dla smogu warszawskiego.

- **Zniszczenie bariery biologicznej:** Wycięcie pasów zieleni pod budowę trasy i dróg serwisowych osłabi naturalne zdolności regeneracyjne terenu.
- **Wzrost temperatury lokalnej:** Powierzchnia asfaltowa autostrady będzie działać jak „grzejnik”, podnosząc temperaturę w bezpośrednim sąsiedztwie i zmieniając lokalne warunki wilgotnościowe.

4. Skutki psychofizyczne i dobrostan (Well-being)

Mieszkańcy gminy Prażmów wybrali tę gminę ze względu na ciszę i kontakt z naturą. Nagła zmiana otoczenia na przemysłowo-komunikacyjne prowadzi do:

- **Zespołu stresu środowiskowego:** Poczucia utraty bezpieczeństwa i stabilności życiowej.
- **Deprecjacji rekreacyjnej:** Uniemożliwienia aktywnego wypoczynku (spacery, jazda konna, rower), co bezpośrednio przekłada się na spadek kondycji fizycznej społeczności.

5. Podsumowanie

Z perspektywy ochrony zdrowia publicznego, poprowadzenie trasy A50 przez gminę Prażmów należy uznać za rozwiązanie wysoce ryzykowne i społecznie nieuzasadnione. Specyfika demograficzna gminy, oparta na dynamicznym napływie młodych rodzin z dziećmi (migracja dodatnia), nakłada na projektodawców szczególny obowiązek priorytetowego traktowania ochrony zdrowia najmłodszych mieszkańców. Długofalowe koszty zewnętrzne, w tym wydatki na leczenie schorzeń cywilizacyjnych indukowanych hałasem i smogiem komunikacyjnym, znacząco przewyższają zakładane korzyści logistyczne tego wariantu. Jedynie wybór wariantu 4/4B gwarantuje realną ochronę dobrostanu mieszkańców oraz zachowanie unikalnych walorów prozdrowotnych regionu

